YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
5 päivänä helmikuuta 1963 *

Asiassa 26/62,

jonka alankomaalainen hallintotuomioistuin Tariefcommissie, joka on ylimmän oikeusasteen tuomioistuin verotusta koskevissa asioissa, on saattanut Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 177 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan ja kolmannen kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa hallinnollisessa riita-asiassa

NV Algemene Transport- en Expeditie Onderneming van Gend & Loos, kotipaikka Utrecht, edustajinaan asianajajat H. G. Stibbe ja L. F. D. ter Kuile, Amsterdam, prosessiosoite Luxemburgissa Alankomaiden pääkonsulaatti,

vastaan

Nederlandse administratie der belastingen (Alankomaiden verohallitus), asiamiehenään Zaandamin tuontitullien ja valmisteveron tarkastaja, prosessiosoite Luxemburgissa Alankomaiden suurlähetystö,

ennakkoratkaisun seuraaviin kysymyksiin:

1 Onko ETY:n perustamissopimuksen 12 artiklalla valtionsisäisiä oikeusvaikutuksia eli voivatko yksityiset vedota tämän artiklan perusteella yksilöllisiin oikeuksiin, joita tuomioistuimen on suojeltava?

2 Jos näin on, onko pääasian kantajan Alankomaihin tuoman, Saksan liittotasavallasta tulevan ureaformaldehydin tuontiin sovellettu 8 prosentin tuontitulli ETY:n perustamissopimuksen 12 artiklassa tarkoitettu laiton korotus vai onko tässä tapauksessa kyse ennen 1.3.1960 sovelletun tuontitullin kohtuullisesta muuttamisesta, jota ei voida pitää 12 artiklan mukaisesti kiellettynä,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

vaikka tullia laskennallisesti korotetaankin?

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti A. M. Donner, jaostojen puheenjohtajat L. Delvaux ja R. Rossi, tuomarit O. Riese, Ch. L. Hammes (esittelevä tuomari), A. Trabucchi ja R. Lecourt,

julkisasiamies: K. Roemer,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

tuomion

PERUSTELUT

I - Asian käsittely

Tariefcommissien, joka on ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin, mainitun artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimelle esittämän ennakkoratkaisupyynnön asianmukaisuutta ei ole kiistetty.

Tältä osin pyyntö ei anna myöskään aihetta toimenpiteisiin viran puolesta.

II - Ensimmäinen kysymys

A - *YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TOIMIVALTA*

Alankomaiden hallitus ja Belgian hallitus kiistävät yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan sillä perusteella, että tässä tapauksessa on kyse pyynnöstä, joka ei koske perustamissopimuksen tulkintaa vaan sen soveltamista Alankomaiden valtiosääntöoikeuden mukaisesti.

Kyseisten kahden hallituksen mukaan yhteisöjen tuomioistuin ei ole toimivaltainen ratkaisemaan varsinkaan sitä, onko ETY:n perustamissopimuksen määräyksillä etusija Alankomaiden lainsäädäntöön tai Alankomaiden tekemiin ja lainsäädäntöönsä sisällyttämiin muihin valtiosopimuksiin nähden; kansallisilla tuomioistuimilla on

yksinomainen toimivalta ratkaista tällaiset kysymykset, lukuun ottamatta niitä kanteita, joita koskevista edellytyksistä on määrätty perustamissopimuksen 169 ja 170 artiklassa.

Tässä tapauksessa yhteisöjen tuomioistuinta ei kuitenkaan ole pyydetty antamaan tuomiota, joka koskee perustamissopimuksen soveltamista Alankomaiden kansallisen lainsäädännön periaatteiden mukaisesti, mikä kuuluisi kansallisten tuomioistuinten toimivaltaan, vaan sitä on ainoastaan pyydetty tulkitsemaan perustamissopimuksen 177 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaisesti mainitun sopimuksen 12 artiklan merkitystä yhteisön oikeudessa ja tulkitsemaan sen vaikutuksia yksityisten oikeussubjektien kannalta.

Esitetyllä väitteellä ei siten ole oikeudellista perustaa.

Belgian hallitus kiistää yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan myös sillä perusteella, että yhteisöjen tuomioistuimen mahdollinen vastaus Tariefcommissien esittämään ensimmäiseen kysymykseen ei ole merkityksellinen tämän tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun riita-asian ratkaisemiseksi.

Tässä asiassa yhteisöjen tuomioistuimelle riittää toimivaltaperusteeksi kuitenkin se, että esitetty kysymys koskee selkeästi perustamissopimuksen tulkintaa.

Yhteisöjen tuomioistuin ei arvioi niitä näkökohtia, jotka ovat saattaneet vaikuttaa kansalliseen tuomioistuimeen sen esittämien kysymysten valinnassa, eikä sitä merkitystä, joka niillä on kansallisen tuomioistuimen mukaan käsiteltävänä olevan riita-asian ratkaisemisessa.

Esitettyjen kysymysten sanamuodosta ilmenee, että ne koskevat perustamissopimuksen tulkintaa.

Ne kuuluvat siten yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan.

Sen vuoksi myös tämä väite on perusteeton.

B - ASIAN RATKAISU

Tariefcommissien ensimmäinen kysymys koskee sitä, onko perustamissopimuksen 12 artiklalla välittömiä oikeusvaikutuksia valtionsisäisessä oikeudessa siten, että jäsenvaltioiden kansalaiset voisivat vedota tämän artiklan perusteella oikeuksiin, joita kansallisen tuomioistuimen on suojeltava.

Sen selvittämiseksi, voiko kansainvälisen sopimuksen määräyksillä olla tällainen vaikutus, on otettava huomioon sopimuksen tarkoitus, rakenne ja sanamuoto.

ETY:n perustamissopimuksen tavoitteena on sellaisten yhteismarkkinoiden perustaminen, joiden toiminta vaikuttaa välittömästi yhteisön yksityisiin; tämä tavoite sisältää sen, että perustamissopimus on enemmän kuin sopimus, jossa luodaan ainoastaan keskinäisiä velvoitteita sopimusvaltioiden välille.

Tälle näkemykselle löytyy tukea perustamissopimuksen johdanto-osasta, jossa viitataan hallitusten lisäksi kansoihin; konkreettisemmin tätä näkemystä tukee se, että perustamissopimuksella on luotu toimielimet käyttämään suvereeneja toimivaltuuksia, joiden käyttäminen vaikuttaa sekä jäsenvaltioihin että niiden kansalaisiin.

On lisäksi huomattava, että yhteisön jäsenvaltioiden kansalaisia pyydetään myötävaikuttamaan tämän yhteisön toimintaan Euroopan parlamentin sekä talous- ja sosiaalikomitean välityksellä.

Perustamissopimuksen 177 artiklan yhteydessä yhteisöjen tuomioistuimelle myönnetty asema, jonka tavoitteena on varmistaa, että kansalliset tuomioistuimet tulkitsevat perustamissopimusta yhdenmukaisesti, vahvistaa sitä, että jäsenvaltiot ovat hyväksyneet yhteisön oikeuden oikeuslähteenä, johon niiden kansalaiset voivat vedota näissä tuomioistuimissa vireillä olevissa asioissa.

Esitetystä voidaan päätellä, että yhteisö muodostaa kansainvälisessä oikeudessa uuden oikeusjärjestyksen, jonka hyväksi jäsenvaltiot ovat rajoittaneet suvereeneja oikeuksiaan, vaikkakin rajatuilla aloilla; tämän oikeusjärjestyksen oikeussubjekteja ovat sekä jäsenvaltiot että niiden kansalaiset.

Sen vuoksi jäsenvaltioiden lainsäädännöstä riippumattomalla yhteisön oikeudella yksityisille perustetaan velvoitteiden lisäksi oikeuksia, joista tulee osa heidän oikeudellista asemaansa.

Oikeudet voivat syntyä siten, että ne nimenomaisesti annetaan perustamissopimuksessa, mutta myös siten, että ne johtuvat perustamissopimuksessa yksityisille, jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille asetetuista, tarkasti määritellyistä velvoitteista.

Kun otetaan huomioon perustamissopimuksen rakenne tullien ja vaikutukseltaan vastaavien maksujen osalta, on painotettava, että 9 artikla, jossa todetaan, että yhteisön perusta on tulliliitto, sisältää olennaisen säännön, jonka mukaan nämä tullit ja maksut ovat kiellettyjä.

Tämä määräys on perustamissopimuksen toisen osan alussa, jossa määritellään yhteisön perusta; määräystä sovelletaan ja täsmennetään 12 artiklassa.

Perustamissopimuksen 12 artiklassa asetetaan selvä ja ehdoton kielto; se ei siis ole velvoite tehdä jotakin vaan velvoite pidättäytyä tekemästä jotakin.

Velvoitteeseen ei liity varaumaa, jonka mukaan sen täytäntöönpano olisi riippuvainen kansallisen lainsäädännön säädöksestä.

Tämä kielto on sellainen, että sillä saattaa olla välittömiä oikeusvaikutuksia jäsenvaltioiden ja yksityisten välisissä oikeudellisissa suhteissa.

Perustamissopimuksen 12 artiklan täytäntöönpano ei vaadi jäsenvaltioiden lainsäädäntötoimenpiteitä.

Vaikka artiklassa määrätyn velvoitteen kohteena ovat jäsenvaltiot, tämä ei tarkoita sitä, että niiden kansalaiset eivät voisi olla edunsaajina.

Lisäksi perustamissopimuksen 169 ja 170 artiklaan perustuva väite, jonka yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneet kolme hallitusta ovat esittäneet kirjelmissään, on perusteeton.

Edellä tarkoitettujen perustamissopimuksen määräysten mukaisesti komissio ja jäsenvaltiot voivat nostaa yhteisöjen tuomioistuimessa kanteen sellaista jäsenvaltiota vastaan, joka ei ole täyttänyt velvoitteitaan, mutta tämä ei tarkoita, että yksityiset eivät voisi vedota tarvittaessa kansallisessa tuomioistuimessa näihin velvoitteisiin; myöskään se seikka, että perustamissopimuksessa annetaan komissiolle keinot kansalaisille asetettujen velvoitteiden noudattamisen varmistamiseksi, ei estä mahdollisuutta vedota näiden velvoitteiden rikkomiseen yksityisten välisissä, kansallisissa tuomioistuimissa käsiteltävinä olevissa riita-asioissa.

Jos takeet siitä, että jäsenvaltiot eivät rikkoisi 12 artiklaa, rajoitettaisiin ainoastaan 169 ja 170 artiklan mukaisiin menettelyihin, niiden kansalaisten yksilöllisten oikeuksien välitön oikeudellinen suoja poistettaisiin kokonaan.

Vaarana on, että turvautuminen näissä artikloissa määrättyyn menettelyyn on tehotonta, jos se tapahtuu perustamissopimusten määräysten vastaisesti tehdyn kansallisen päätöksen täytäntöönpanon jälkeen.

Niiden yksityisten, joita asia koskee, valppaus oikeuksiensa suojelemiseksi tarkoittaa tehokasta valvontaa komission ja jäsenvaltioiden hoidettavaksi 169 ja 170 artiklassa

annetun valvonnan lisäksi.

Edellä esitettyjen näkökohtien vuoksi 12 artiklaa on tulkittava perustamissopimuksen tarkoituksen, rakenteen ja sanamuodon mukaan siten, että sillä on välittömiä oikeusvaikutuksia ja sillä perustetaan yksilöllisiä oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava.

III - Toinen kysymys

A - *YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TOIMIVALTA*

Belgian ja Alankomaiden hallitusten huomautusten mukaisesti tämän kysymyksen sanamuoto näyttää edellyttävän, että yhteisöjen tuomioistuin tutkii Alankomaihin tuodun ureaformaldehydin tariffiin luokittelua koskevan asian ennen kuin kysymys voidaan ratkaista; mainitusta luokittelusta Van Gend & Loosilla ja Zaandamin tuontitullien ja valmisteveron tarkastajalla on vuoden 1947 "Tariefbesluitin" osalta erilainen käsitys.

Kysymys ei koske perustamissopimuksen tulkintaa vaan Alankomaiden tullilainsäädännön soveltamista aminomuovien luokitteluun, mikä ei kuulu 177 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa yhteisöjen tuomioistuimelle annettuun toimivaltaan.

Sen vuoksi yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tutkia tätä Tariefcommissien pyyntöä.

Tariefcommissien esittämän kysymyksen todellinen merkitys on kuitenkin selvittää, rikkooko tietystä tuotteesta kannettujen tullien korotus, joka ei johdu asteikon korottamisesta vaan tuotteen uudelleen luokittelusta tavarankuvauksen muutosten vuoksi, oikeudellisesti perustamissopimuksen 12 artiklan kieltoa.

Tämä näkökohta huomioon ottaen esitetyssä kysymyksessä tarkoitetaan perustamissopimuksen määräyksen tulkintaa ja erityisemmin ennen perustamissopimuksen voimaantuloa sovellettujen tullien käsitteen laajuuden tulkintaa.

Sen vuoksi yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan kysymyksen.

B - ASIAN RATKAISU

Perustamissopimuksen 12 artiklan sanamuodosta ja rakenteesta johtuu, että perusta-

missopimuksen voimaantulopäivänä tosiasiallisesti sovelletut tullit ja maksut on otettava huomioon sen toteamiseksi, onko tulleja ja vaikutukseltaan vastaavia maksuja korotettu kyseisen artiklan kiellon vastaisesti.

Perustamissopimuksen 12 artiklan kiellon osalta tällainen laiton korotus voi johtua sekä tariffiin tehdystä muutoksesta, jonka vuoksi tuote luokitellaan nimikkeeseen, jonka maksu on suurempi, että tullin tosiasiallisesta korotuksesta.

Ei ole tarpeen selvittää, miten tullikorotus tapahtui, jos perustamissopimuksen voimaantulon jälkeen samasta tuotteesta kannetaan korkeampaa tullia samassa jäsenvaltiossa.

Kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan kuuluu perustamissopimuksen 12 artiklan soveltaminen edellä vahvistetun tulkinnan mukaisesti, ja sen on selvitettävä, sovelletaanko tullattavaan tuotteeseen, tässä tapauksessa Saksan liittotasavallasta tulevaan ureaformaldehydiin, Alankomaissa voimaan saatettuja tullitoimenpiteitä korkeamman tuontitullin mukaisesti kuin 1 päivänä tammikuuta 1958 voimassa ollut tulli.

Yhteisöjen tuomioistuimella ei ole toimivaltaa arvioida sille käsittelyn aikana tässä asiassa esitettyjen ristiriitaisten väitteiden pätevyyttä, vaan sen on jätettävä ne kansallisten tuomioistuinten arvioitavaksi.

IV - Oikeudenkäyntikulut

Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille ETY:n komissiolle ja jäsenvaltioiden hallituksille aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe Tariefcommissiessa vireillä olevassa asian käsittelyssä, minkä vuoksi Tariefcommissien asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan pääasian kantajan ja ETY:n komission suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 9, 12, 14, 169, 170 ja 177 artiklan,

ottaen huomioon pöytäkirjan Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä ja

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tariefcommissien 16.8.1962 tekemällä päätöksellä esittämät ennakkoratkaisukysymykset seuraavasti:

1) **Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 12 artiklalla on välittömiä oikeusvaikutuksia, ja sillä perustetaan yksityisille yksilöllisiä oikeuksia, joita kansallisten tuomioistuinten on suojeltava.**

2) **Ne tullit ja maksut, joita asianomainen jäsenvaltio on tosiasiallisesti soveltanut perustamissopimuksen voimaantullessa, on otettava huomioon, jotta voidaan todeta, onko tulleja ja vaikutukseltaan vastaavia maksuja korotettu perustamissopimuksen 12 artiklassa määrätyn kiellon vastaisesti.**

   Tällainen korotus voi johtua sekä tariffiin tehdystä muutoksesta, jonka seurauksena tuote luokitellaan nimikkeeseen, jonka maksu on suurempi, että sovellettavan tullin korotuksesta.

3) **Tariefcommissie päättää oikeudenkäyntikuluista, jotka ovat aiheutuneet asian käsittelystä yhteisöjen tuomioistuimessa.**

Donner Delvaux Rossi

Riese Hammes Trabucchi Lecourt

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä helmikuuta 1963.

A. Van Houtte
kirjaaja

A. M. Donner
presidentti

(1) Katso asiassa 13/61 annetun tuomion tiivistelmän 4 kohta, Kok. VIII, s. 94

(2) Katso asiassa 10/61 annetun tuomion tiivistelmän 1 kohta, Kok. VIII, s. 5